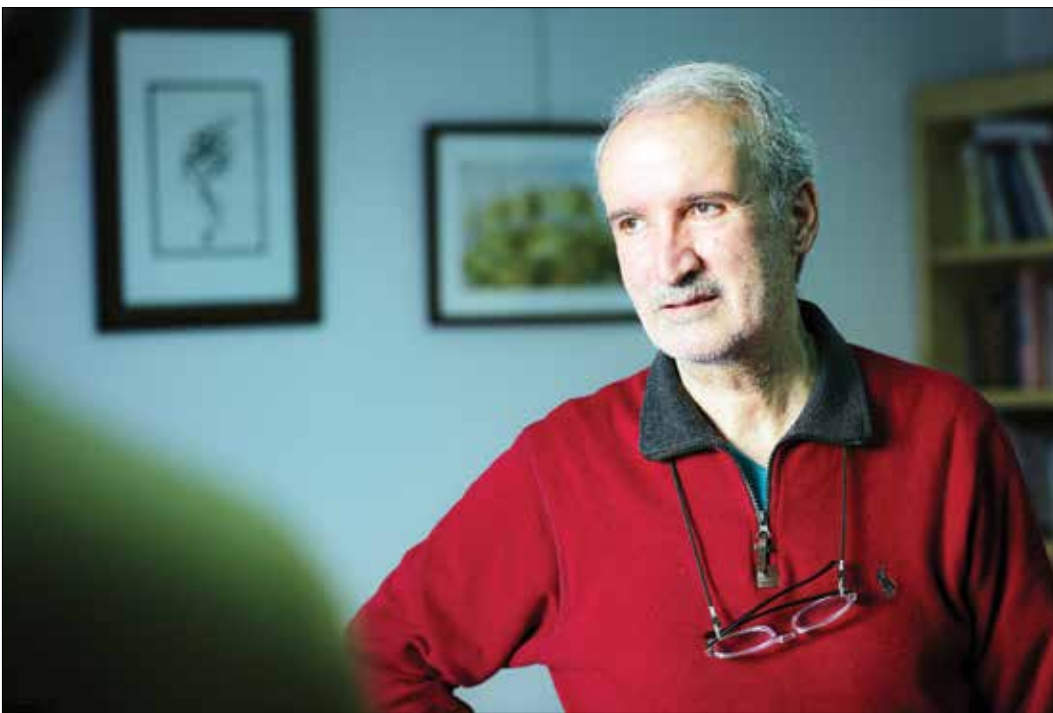

جنگ مرتضی

ادبیات مقاومت در ایران با نویسندگانی چون **مرتضی سرهنگی** جان گرفت

عراقی بنشینند و به دور از هیاهو و احساسات، از نیروهای متجاوز بخواهد خاطراتشان را قلم بزنند؛ ادبیاتی که بخش جدیدی از جنگ را پیش روی مخاطب قرار می‌دهد.

وقتی سربازی وارد کشوری می‌شود و با پوتین خود بر آن شهر و خاک قدم می‌گذارد، مانند یک پادشاه بی‌تاج و تخت است و هر کاری بخواهد انجام می‌دهد. مرتضی سرهنگی که در اوایل انقلاب و جنگ خبرنگار جوانی بوده و در سفرهایش به مناطق جنگی، از اوضاع و احوال مناطق جنگی و نیروهای ایرانی می‌نوشته، با حضور در مناطق جنوبی که اثرات سربازان عراقی را به عینه لمس کرده است، جرعه مصاحبه با اسرای عراقی به ذهنش می‌رسد.

او به درستی متوجه شده نیمی از جنگ در دست سربازان عراقی است و برای شناخت بیشتر از جنگ، باید خاطرات آنها را ثبت کند و در اختیار مردم قرار دهد و خاطرات جنگ را نه تنها از زبان رزمندگان ایرانی، که از زبان اسرای عراقی نیز بنویسد. او در سال‌هایی که مردم هنوز درگیر جنگ و آثار و تبعات آن بودند، بدون آنکه احساساتش را درگیر کند، به ثبت و ضبط خاطرات اسرا می‌پردازد و پای صحبت اسرا می‌نشیند. این همان نقطه آغاز ورود او به ماجرای خاطرات

خانواده رزمندگان، ترغیب افراد به پیوستن به جبهه‌ها، مسائل پشت جبهه را توصیف می‌کنند. همچنین ادبیات جنگ نه تنها شامل آثار ادبی تولید شده در صحنه‌های جنگ و زمان جنگ، بلکه آثار تولید شده در خارج صحنه‌های نبرد و زمان پس از جنگ را نیز دربرمی‌گیرد. «وقتی می‌گوییم «ادبیات جنگ»، ما با چند موضوع سروکار داریم؛ اول موضوع جنگ و دیدگاهی که نویسنده از آن دارد، دوم مساله ادبیات یا کارکرد آن و انتظاری که نویسنده از ادبیات دارد. ادبیاتی که به مساله جنگ و مقوله‌های مرتبط با آن می‌پردازد.

این نوع ادبیات خود به دو بخش متفاوت و با دو دستور زبان متفاوت واقعیت‌ها را به مخاطبان نشان می‌دهد؛ ادبیات همزمان با جنگ که با دستور زبان خاص خود ایجاد شور و انگیزه در مردم می‌کند. دستور زبانی تبلیغی که به نوعی مقاومت و استقامت مردم را در مقابل دشمن زیاد می‌کند. اما ادبیات پس از جنگ، ادبیات تعقلی است. دستور زبانی که به روایت حقایق دوره جنگ برای آیندگان می‌پردازد، دیدگاهی که مرتضی سرهنگی در سال‌های ابتدایی جنگ پی به آن می‌برد و درمی‌یابد برای رسیدن به شناخت بیشتر از واقعیت‌های جنگ، لازم است پای صحبت سربازان

طاهره راهی

روزنامه‌نگار و منتقد

نام مرتضی سرهنگی با حوزه هنری و خاطرات سربازان جنگ آغاز می‌شود، نامی که با ادبیات هنر و مقاومت گره خورده است. کسی که از شهدا می‌گوید و خاطرات اسرای جنگ را پیش رویمان می‌گشاید. جنگی که برای کشور ما و هر کشوری واقعه بزرگی است و با بیان خاطرات افراد حاضر در جنگ است که می‌توان آیندگان را با آن پیوند داد. اینجاست که اهمیت ادبیات مشخص می‌شود؛ ادبیاتی که در به تصویر کشیدن عظمت این واقعه تاریخی نقش بسزایی داشته و می‌تواند بزرگی آن را به خوبی نشان دهد.

پای صحبت اسرای عراقی

مسعود کوثری در کتاب «تأملی در جامعه‌شناسی ادبیات» در توضیحی درباره ادبیات جنگ می‌نویسد: «ادبیات جنگ هم شامل آن دسته از آثاری می‌شود که به توصیف جنگ، رزمندگان، وقایع و صحنه‌های جنگ، ادوات و ابزار جنگ، نقشه‌ها و فنون جنگ و... می‌پردازد و هم آن دسته که غیرمستقیم مسائل مربوط به جنگ نظایر مهاجرت، بمباران شهرها،

همه چیز درباره جنگ

نویسنده: **مرتضی سرهنگی**
چاپ: ۱۳۹۱
انتشارات: **سوره مهر**
تعداد صفحات: ۶۴

مجموعه هشت جلدی «همه چیز درباره جنگ» یکی از مهم‌ترین آثار دفاع مقدس است که به بررسی حوادث پراهمیت دفاع مقدس می‌پردازد و تصاویر و اسنادی از آن زمان ارائه می‌دهد و در هر مجلد خود، همه چیز را درباره جنگ بیان می‌کند. به طور مثال، جلد نخست این اثر از ۱۴ بخش تشکیل شده و برخی از عناوین این بخش‌ها عبارتند از: ارون‌درو، حزب بعث، قرارداد الجزایر، مهم‌ترین قراردادهای مرزی ایران و عراق، حزب بعث، صدام کیست؟...

اسم من چغیه است

نویسنده: **مرتضی سرهنگی**
چاپ: ۱۳۷۶
انتشارات: **سوره مهر**
تعداد صفحات: ۲۴

سه‌گانه «اسم من چغیه است»، «اسم من پلاک است» و «اسم من خاکریز است» روایت مرتضی سرهنگی در جهت آشنایی مخاطب کودک و نوجوان با کاربردهای چغیه و پلاک و خاکریز در جنگ است. داستان این عناوین با زبانی ساده و روان روایت شده است و قصد دارد تا عناصر مختلف جبهه و جنگ را برای گروه سنی کودک و نوجوان بازشناسی کند...

پابه پای باران

نویسنده: **مرتضی سرهنگی و هدایت الله بهبودی**
چاپ: ۱۳۸۷
انتشارات: **سوره مهر**
تعداد صفحات: ۵۶

کتاب «پابه پای باران» دربردارنده تأثیرگذارترین گزارش‌هایی است که درباره هشت سال جنگ تحمیلی گردآوری شده است و نمای شهرهای استان خوزستان را پس از پایان جنگ به خوبی و روشنی به تصویر می‌کشد. این گزارش‌ها مربوط به سال‌های ۱۳۶۷ و ۱۳۶۸ بوده و موضوع آن، مسائل پیرامون جنگ ایران و عراق است. در این گزارش‌ها دیدار از جبهه‌های جنوب، مناطق جنگی، خانه‌ها و مردم جنگ‌زده، محتوای اصلی کتاب است...